

समुद्यसमुदीर्य समाःसंवत्सरान् ॥ ४३ ॥ तत्रजायदवस्थांसंक्षेपेणाह उपगीयमानइति सुषुप्तावस्थामाह हृदिनीलदयाकाशं स्वापस्थानम् शुचौ निदाघे ॥ ४४ ॥ इदानींनवद्वारप्रदर्शनपूर्वकंजायदवस्थांप्रपंचयति सप्तेतियावदध्यायसमाप्ति तस्याःपुरउपरिकृताःद्वारःसप्तवृताइतिपाठेसंवृताः नेत्रेनासिकेश्रोत्रेमुखंचेतिसप्त अधोद्वेद्वारौगुदलिगे यःकश्चनेति आत्मनः सम्यगविज्ञानादनियतत्वाच्च ॥ ४५ ॥ तासुसप्तसुपंचद्वारः पौरस्याःपूर्वदिग्भवाः ॥ ४६ ॥ खद्योतवदल्पप्रकाशावामनेत्ररूपा आविःप्रकटंमुखंयस्याःसा बहुप्रकाशादक्षिणनेत्रलक्षणा तस्मादक्षिणांगमात्मनोवीर्यवत्तरमितिश्रुतेः स्वानुभवाच्चतत्रप्रकाशाधिक्यम् एकत्रसंलग्नेविभ्राजितंरूपम् द्युमत्सखःचक्षुःसहितः ॥ ४७ ॥ नलनालशब्दौछिद्रवचनौ तद्वती नलिनीनालिनीच वामदक्षिणनासिके अत्रापिसंज्ञाभेदादेवकार्येन्यूनाधिक्यंपूर्ववत्ज्ञेयम् अवधूतोवाय्वधिष्ठितोघ्राणःसौरभंगंधम् ॥ ४८ ॥ मु

नारदउवाच इतितौदंपतीतत्रसमुद्यसमयंमिथः ॥ तांप्रविश्यपुरींराजनमुमुदातेशतंसमाः ॥ ४३ ॥ उपगीयमानोललितंतत्रतत्रचगायकैः ॥ क्रीडन्परिवृतःस्त्रीभिर्हृदिनीमाविशच्छुचौ ॥ ४४ ॥ सप्तोपरिकृताद्वारःपुरस्तस्यास्तुद्वेअधः ॥ पृथग्विषयगत्यर्थंतस्यांयःकश्चनेश्वरः ॥ ४५ ॥ पंचद्वारस्तुपौरस्यादक्षिणैका तथोत्तरा ॥ पश्चिमेद्वेअमूषांतेनामानिनृपवर्णये ॥ ४६ ॥ खद्योताविर्मुखीचप्राक्द्वारावेकत्रनिर्मिते ॥ विभ्राजितंजनपदंयातिताभ्यांद्युमत्सखः ॥ ४७ ॥ नलिनीनालिनीचप्राक्द्वारावेकत्रनिर्मिते ॥ अवधूतसखस्ताभ्यांविषयंयातिसौरभम् ॥ ४८ ॥ मुख्यानामपुरस्ताद्वास्तयापणबहूदनौ ॥ विषयौयातिपुरराड्सज्ञविपणान्वितः ॥ ४९ ॥ पितृहूर्दपपुर्याद्वादक्षिणेनपुरंजनः ॥ राष्ट्रंदक्षिणपंचालंयातिश्रुतिधरान्वितः ॥ ५० ॥

ख्याप्रधानाआस्यम् आपणोभाषणम् बहूदनश्चित्रमन्नम्-बहोदनइत्यनुक्तिःपरोक्षवादत्वाय रसज्ञंरसनेंद्रियं विपणोवागिंद्रियंताभ्यामन्वितः ॥ ४९ ॥ दक्षिणेनेतिनतृतीयाकिंतुदक्षिणस्यांदिशीत्यस्मिन्नर्थेतद्धितोऽयमेनपूप्रत्ययोऽव्ययसंज्ञःएवमुत्तरेणेति अयमर्थः पंचानांविषयाणामन्यतोऽनवगतानांप्रकाशनायालमितिपंचालंशास्त्रश्रवणकालेचबलाधिक्यादक्षिणकर्णःप्रथमंप्रवर्तते शास्त्रेचप्रथमंश्रोतव्यंकर्मकांडमित्येतावता साम्येनप्रवृत्तसंज्ञस्यकर्मकांडस्यदक्षिणकर्णेनश्रवणमिष्यते अतस्तदर्थमनुष्ठानायपितृभिराहूतः पितृलोकप्रापकंपितृयानंप्रपद्यते तदनेनप्रकारेणपितृणामाह्वानमनेनभवतीतिपितृहूर्दक्षिणकर्णः एवंप्रतीत्येनोत्तरःकर्णोदेवहूः तथाचव्याख्यास्यति पितृहूर्दक्षिणःकर्णउत्तरोदेवहूःस्मृतः प्रवृत्तंचनिवृत्तंचशास्त्रंपंचालसंज्ञितम् पितृयानंदेवयानंश्रोत्राच्छ्रुतिधराद्वजेदिति ॥ ५० ॥